

Èse de două ori în septemana: Jol-a și Doml-
ueș'a; ăra candu va pretinde importantia
materieloru, va est de trei sêu de patru ori
în septemana.

Pretulu de prenumeratiune
pentru Austria:
pe anu întregu 8 fl. v. a.
„ diumetate de anu 4 „ „ „
„ patraru 2 „ „ „
pentru Romani'a și strainetate:
„ anu întregu 12 fl.
„ diumetate de anu 6 „ „ „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondinti ai nostri, și de-adreptulu la Redac-
tiune Stationsgasse Nr. 1. unde sunt a se
adresă și correspondintele, ce privescu Redac-
tiunea, administratiunea sêu speditur'a;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi; ăra
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale și alte comunicatiuni de intere-
su privatu — se raspunde cate 7 or. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu.
Pretulu timbrului cate 80 cr. pent. una data
se antecipa.

Localitatea Redactiunii și administratiunii „Albinei” s'a mutat în Stra'ta Statuinei (Stationsgasse) Nr. 1, unde este și locuinti'a Redactorelui-
Rogâmu a ni adresă acolo tôte câte privescu Redactiunea, Administratiunea sêu Speditur'a!

Pesta, 25 iuliu 6 augustu 1870.

Mercuri'a trecuta se inchise, prin
rescriptu regiu, prim'a sesiune, ăr alalta-
ieri, joi, se deschise a două sesiune din
periodulu presinte alu dietei unguresci;
în data inse ce cas'a reprezentativa se
reconstituî prin alegerea de vicepresie-
dinti, notari și comisiuni, cu siedinti'a
de ieri și intrerupse aptivitatea pre timpu
neotaritu, pana candu adeca presiedin-
tele va senti necesitatea d'a conchia-
mă ărași pre membri pentru conti-
nuare. S'a intemplatu acêst'a astfelu din
caus'a impregiarilor critice, cari în
totu minutulu potu se provôce necesitatea
d'o aptivitate extraordinaria a legelatiunei.

La actulu de reconstituire a casei
reprezentative, guvernulu ungurescu și
cu partit' a lui ni dede o noua proba de-
spre sentiulu seu de dreptate, de lealitate
și patriotismu. Facendu-se votare pen-
tru notarii casei, 110 guvernementali
denegara votulu loru notariulu romanu
de pana aci, Petru Mihályi, celu ce în totu
trecutul a datu cele mai eclatante pro-
he despre cea mai eminente capacitate
și ne'trecuta aptivitate, și alăsa în lo-
culu acestui'a pre dlu G. Ivacicoviciu,
despre a carui capacitate — cronic'a este
muta, ăr activitatea i-a constatat'o într'
alta parte.

Si pentru ce acêst'a? — va întreba ce-
titorulu. Pentru că dlu Mihályi o data,
în cestiunea organizarii municipaloru, a
avutu cutesanti'a d'a votă dupa convic-
tiunea sa, contra proieptulu de lege re-
actionariu alu guvernului; și — pentru
că dlu Mihályi la mai multe ocațiuni a
avutu curagiulu d'a apostrofă pre gu-
vernamentali pentru reactiunea loru pre
batatória la ochi.

Dar dnu guvernamentali, caroru o-
positiunea s'a dedatu a li dice „mame-
luci,” nu numai au voitu a puni pre
Mihályi, ci într'un'a a face unu afrontu,
o insulta natiunalitatei romane, ale-
gendu pentru natiunalitatea romane,
cum dicu ei, pre unu individ de no-
tariu, carele intru tôte și la tóta oca-
siunea si-a tienutu de regula, a vorbi, a lu-
cră și a votă contra intereselor și do-
rintiei pronunciate a natiunei romane.

Si acêsta fapta a domniloru guver-
namentali nu este sengura carea ni face
marturia de astfelu de sentiu fratiescu,
nobilu, patrioticu alu loru facia cu noi:
coincide tocmai scirea, ce alalta-ieri sosi
din Viena și pana n momentu nu se des-
minti, cumca dlu Ioane Olteanu, secre-
tariulu de pana aci a-u eparchiei rom.
gr. catolice din Lugosiu, unulu dintre cei
teneri din cleru și — faimosu prin neob-
osit'a sa activitate contra tendintiloru
și misicariilor năstre natiionali, este nu-
mitu episcopu în scaunulu vacante alu
Lugosiului.

Temeritatea clicei magiare de la
potere facia de noi romanii și de cele mai
sacre sentieminte a le năstre — merge,
pare-ni-se pre de parte. Vrêu se-si faca
de capu. Acum că în conflictulu, în
cris'a cea mare, simpatiele năstre na-
tionali mergu paralelu cu interesele gu-
vernamentaliloru nostri, ei vinu a ne lovi
pe tóta d'a fora tóta crutiarea și sfîl'a.
Dar noi li strigămu: *Se bagati sêm'a și se
tieneti minte, că — socotêl'a nu este incheiata
inca!* — Am induratu multe, seculi în-
tregi, și vom mai indură — pentru noi,
nu pentru voi.

Ar fi mai multe, fôrte multe și de
importantia în pregiurulu nostru despre

cari ar trebui se vorbimu, dar — pentru
acelea va mai fi timpu si alta data. Se
trecemu acum la cele ce se petrecu pre
campulu resbelulu si cari astadi absorbu
tóta atentiunea si totu interesulu.

Sangele curge dejă sirôie. În nrulu
precedinte a fôiei năstre amintiramu de
lovirea de la Saarbrücken, prin care o
parte insemnata a armatei francesci se
asiedia pre teritoriu nemtiescu, anume
pre teritoriu provinciei renane pri-
sesci. Despre perderile ce a suferitu în
acea scurta, dar sangerôsa lupta ambe
partile, nu se scie inca nemicu securu
și detaiatu. Telegramele din Parisu amin-
tescu numai de 6 morti și 67 de vulne-
rati în partea francesca, ce abia se pôte
crede, candu totu acele telegrame ni
spunu că lupt'a ajunsese pana la baione-
ta. Totu ce se scie este, că francesii prin
acelu atacu voiau a ocupă delurile din
rip'a drêpta a Saarei, ca din acea puse-
tiune se domine lini'a drumulu feratu ce
trece pe aci spre Saarlouis și Trieru, —
și acestu scopu l'au ajunsu. Ostirea nem-
tiesca în acea parte s'a cam retrasu.

Inse nici nemtii nu remasera france-
siloru lungu timpu detori. ăca ce ni
spune unu telegramu de alalta-ieri din
Berlinu: „*Armata principelui de corona
a seceratu astadi (joi), în vederea princi-
pelui o victoria gloriôsa, dar sangerôsa,
ocupandu cu corpulu de armata mima
prusu și alu doilea bavaresu Weissen-
burgulu și Geisbergulu din dosulu aceluia.*
Divisiunea ginerariulu Douai din corpulu
lui Mac Mahon, a fostu sparta și respinsa.
Ginerariulu Douai a cadiutu mcrtu; pe-
ste 500 francesi, între ei multi turcos și
și unu tunu au cadiutu în manele prusi-
loru. Ginerariulu prusu Kirchbach a
fostu vulneratu. Grenadirii regesci și alu
50. regimentu au suferitu perdi mari.”

Va se dica, nemtii si-resbunara a-
maru, în data a trei'a di, pentru batai'a
de la Saarbrücken. Weissenburgulu este
unu orasiu de vr'o 6000 de locuitori,
la fruntari'a provinciei renane francesci
și nu avé de câtu o garnisôna francêsca
de vr'o 12,000 de ostasi. Prusii de
câte-va dile agramadisera mai multe
corpuri de armata pre teritoriu vecinu,
anume în provinci'a renana bavaresa, de
unde alalta-ieri navalira — cum ni spunu
unele depesie, celu pucinu 40,000 asupra
Weissenburgulu și colineloru vecine.
Dar se vede că francesii, desi fôrte pu-
cini la numeru, se aperau cu multa bra-
vura, pana li cadiu ginerariulu; atunci
ei se retrasera în fuga mare, lasandu ta-
ber'a și victori'a în manele nemtiloru.

Cu atât'a insa nu se incheia istori'a.
ăca ce ni adaugu două telegrame sosite
ieri dupa mediadi din Basel în Elveti'a.
Unulu suna.

„*Divisiunea lui Douai fiindu atacata
de o potere prussêsca în numeru ingrozit-
toriu mai mare, la inceputu a fostu scôsa
din pusetiunea ei, dar dupa aceea ea a
pasitu la atacu și a causatu prussiloru
perderi ingrozitôrie.*”

Cela-laltu telegramu, totu din Basel
sunu:

„*Mac Mahon a venitu într' ajutoriu
lui Douai și a scosu ărași pre prusi din
Weissenburg.*”

Ataculu franciloru de marti, spuse-
ramu că a avutu unu scopu strategicu,
pre care l'a si ajunsu; despre acestu atacu
a lu prussiloru — nime nu scia se spuna
că — ce altu scopu potea se aiba, de-
câtu d'a se macel'a. Pentru că o naintare
ofensiva a armatelor nemtiesci pre acea

cale, în carea cevasi mai de parte jacu
cele mai poterici cetati și fortaretie, —
nu este cugetabile.

Candu scriemu acestea ni sosescu
noue telegrame din Parisu și din Viena,
cari anuncia, că *Mac Mahon tiene puse-
tiunea cu corpulu seu de armata, și că
prusii au perdutu 7000 de ômeni; mai
departe, că de ieri demanêtia decurge o
batalia infricosiata de la Strassburg pan'
la Saarbrücken; că prusii au aruncatu
doue punctipeste Rinusi trecu cugramad'a
spre campulu bataliei; în fine, că Dane-
marca este tocmai se între în actiune
langa Francia.*

Incheiâmu acêsta revista cu cuvîn-
tele cu cari o incepuramu: *Sangele cur-
ge dejă sirôie.* În care parte va fi vic-
tori'a și triumfulu finale? — numai Ddiu
scie. Asemenea numai Ddiu scie, de va
avé genulu omenescu ceva folosu dup'
atâta sange, atâte sacrificie și suferintie!

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei represent. din 2 augustu.

D. *Irányi* propune urmatoriulu proieptu
de resolutiune:

„Cas'a reprezentativa ascêpta de la fia-
care membru alu dietei, ca cu ocaziunea desba-
terii a supr'a întreprinderiloru, la cari e intere-
satu sêu ca actionariu, sêu ca functionariu sêu
agente salarisatu nici unulu nu va participă nici ca
reportariu, nici ca votante.”

St. *Majláth* cetesce raportulu comisiunei
economice despre cheltuiiele lunarie a casei.
— Se primesce. —

Urma votarea a supr'a proieptulu de le-
ge referitoriu la modificarea articolulu de lege
XLV. din a. 1868.

Presiedintele pune întrebarea, deca pri-
mesce cas'a proieptulu în generalitate?

Al. *Csanády* dice că dupa ce articolu de
lege din cestiune decide destulu de lamuritu
direptiunea calei ferate din orientu, și dupa ce
întreprinditorii insisi s'au dechiaratu într'o
petitiune prezentata astadi casei, cumca nu
ceru modificarea, ci sunt gat'a a implini legea
cere ca cas'a nici se nu mai votedia a supr'a pro-
ieptulu presinte de lege.

St. *Gorove* rôga a se primi proieptulu de
lege în interesulu orasiulu *Turda* și a indu-
striei.

L. *Csernátónyi* dice, că neci o petitiune
particularianu pôte se impedece cas'a întru luarea
de decisiune asup'a unui proieptu de lege desba-
tutu; pentru aceea desi densulu nu primesce
proieptulu, crede că demnitatea casei pretinde
ca se se faca votare la întrebarea pusa de pre-
siedinte.

Votandu-se, cas'a primesce proieptulu de
lege cu majoritate de voturi. Urma desbaterea
speciala, la care ocaziune proieptulu de lege se
primesce fora neci o desbatere cu aceea modifi-
catiune a comisiunei centrale, că de la *Gyêres*
se se cladêsca o aripa la *Turda* fora garantia
de interese. Siedinti'a se termina la 11 ôre.

Siedinti'a casei represent. din 3 augustu.

La ordinea dilei este votarea finala a pro-
ieptulu de lege referitoriu la modificarea arti-
cululu de lege XLV. din anulu 1868.

Kerkapoly, ministruulu finantieloru, pune
pre mês'a casei pentru publicare legile sanctiu-
nate de maiestate despre creditulu suplemen-
tariu acordatu ministruulu de culte precum și
despre creditulu votatu ministruulu de interne
și ministruulu pentru aperarea tierii, și în fine
despre conchiamaarea mai nainte de septemvro
a recrutiloru înrolati pre a. 1870. — *Bujanovics*
și St. *Majláth* cetesce legile sanctionate,
cari apoi se tremitu la cas'a magnatiloru. —

Trecendu-se la ordinea dilei, notariulu
Al. *Bujanovics* cetesce proieptulu de lege dejă
amintitu, pre care majoritatea-lu primêsce în
atrei'a cetire.

Acêstu proieptu de lege se va trimite ca-
sei de susu spre desbatere. —
Kerkapoly, Min. de finantie, presenta unu
rescriptu regescu, rogandu a-i se dá cetire și a
fi trimisu casei boeriloru.

C. *Szêll* cetesce rescriptulu prin care ses-
siunea prima a dietei din a. 1869/72 se inchide
și totodata se deschide a două pre 4 augustu.

Presiedintele rostescce apoi o cuvântare
în care face unu resumatu de date statistice
despre activitatea sesiunei inchise și dà o ico-
na politica pentru apretiuirea aptivitatei lege-
latiunei.

În data dupa acêst'a se cotesce proto-
colulu siedintiei de astadi și se autentica,

Cu atât'a, la 11 ôre, siedinti'a și totodata
și sesiunea prima a dietei din a. 1869. s'a în-
cheiatu La rogarea presiedintulu, ablegatii
remanu în sala pentru o consultare secreta.

Siedinti'a casei representant. din 4 augustu.

Cu siedinti'a de astadi s'a deschisu a
doua sesiune a dietei din a. 1869—72. În întie-
lesulu Regulamentulu, cas'a s'a apucatu delocu
de constituirea sa. De vice-presiedinti s'au
alesu cu majoritate de voturi St. *Bitto* și B.
Perczel. De notari, în loculu lui St. *Fodoróczy*
și Petru *Mihályi*, s'au lesu G. *Anker* și G. *Iva-
cioviciu*. Celu d'antaiu a avutu cu trei votu-
ri mai putiene decâtu *Ivacicoviciu*, pentru
carele votara guvernamentali. Totodata s'a
votatu și pentru membrii comisiunei financiare
și a delegatiunei; rezultatulu inse se va publică
manedi candu se va face și impartirea casei
prin sôrte în sectiuni.

Siedinti'a casei representant. din 5 augustu.

Dupa presentarea petitiuniloru incurse,
notariulu casei magnatiloru I. *Nyáry* insciin-
tiédia cas'a cumea boerii au primitu proieptu-
tulu de lege despre modificarea art. de lege
XLV din 1868, fora neci o schimbare; toto-
data predă și respektivele estrassuri proto-
colarie.

A. *Bujanovics* cetesce estrassulu proto-
colariu. Acêstu proieptu de lege se va subterne
maestatei pentru sanctionare.

Urma apoi ordinea dilei carea este pub-
licarea rezultatulu votarii de ieri.

În comisiunea financiaria s'au alesu C.
Giosy, E. *Zsedeny*, M. *Wahrmann*, A. *Csen-
gery*, H. *Khuen*, C. *Szêll*, St. *Bittó*, P. *Szon-
tagh*, I. *Kautz*, Fr. *Pulszky*, P. *Ordódy*, L. *Be-
zerédy*, A. *Trefort*, B. *Mariássy*, și F. *Har-
kányi*.

Între membrii delegatiunei e alesu și ab-
legatul romanu *Demetriu Ionescu* (deachistu),
ăr între membrii suplenti ai delegatiunei V.
Bogdanu (deachistu) și *Jurca*.

Dupa aceea cas'a se imparte prin sôrte
în noue sectiuni. List'a sectiuniloru se va tipari
și impartî între ablegati.

E. *Zzendényi* propune că luandu în con-
sideratiune diliginti'a casei de 10 luni în cociá,
dupa constituire, siedintiele se se prorôge pana
atunci pana candu presiedintele va senti lips'a
ărași a conchiama pre ablegati. Se primesce.

Lui D. *Irányi* i pare reu că tocma ăcuma
se dissolve cas'a, candu ar fi mai mare lipsa
d'a tiené siedintie. Densulu pórta temere mare
vedindu în declaratiunilê unoru foi guverna-
mentale facia cu resbelulu prusso-francesu numai
periclitarea patriei. Admonedia guvernulu ca
se observe strictu neutralitatea facia cu resbe-
ulu prusso-francesu, si-lu rôga ca în casu de
lipsa fora amensu se conchi-ame legelatiunea.

B. *Keglevich* observa ca acum'a neci nu
e vorb'a de prorogare ci numai de suspin

derea siedintielor. La invoirea casei dara, siedintiele se suspendu.

Al. *Bujanovics* cetesce protocolulu siedintiei si se autentica. Presedintele potesce sanatate ablegatoru si include siedinta la 11³/₄ ore.

Viena in 4 Aug. 1870.

Sciti ca nu sum omulu antecamerii si asi mi veti crede candu vi spunu, ca din intemplantare, repotu, curatu din intemplantare avui de una di ocaziunca seu norocirca d'avedesi grai pe dlu c. Andrassy, ministrulu presedinte alu Ungariei. Sunt vro trei luni de candu nu-lu mai vedusemu, lu aflai in sa inbetranitu cu mai multi ani si crestiurile fruntei marturiseau de ingrigiri mari. Odeniura me aveam destalu de bine cu acestu dnu si — dupa indatinare lu intrebai: cum i stau lucrurile? si incepuramu a politisa.

Ce se vi spunu, dle Redactore. Din tota cuvintele si din manier'a cu care le pronuncia, trebui se pricepu, ca acestu dnu, ce-si intipusce a stepani situatiunea, fiindu ca si viclenii de politici nemtiesci i cantu totu pe acesta corda, acestu omu incepe a vede, ca este o bieta unelta abusata, cu unu cuventu ca este pacalitu!

Sciti de ce se teme elu, ce felu de verme de banuiea rode la anim'a lui? Nu este nici mai multu neci mai pucinu de catu — credint'a intr'unu tractatu secretu intre Russia, Prussia si Austria in cestiunea Orientului!

Se nu rideti, dle Redactore, caci ori catu de absurdu vi ar paré lucrulu, banuie'a esiste, si de ce se temu domni unguri — este, ca prin astfelu de combinatiune, Romania, Serbia si Bosnia au se vina la Austria, si apoi magarii, coi-ce bistii de ei se fecera unelte atatu de servili Austriei, in catu ei ins' si cu man'a loru si-ucisera si sacrificara tote libertatile, magarii, cu ajutorulu boieriloru romanesci si popiloru serbesci — si mai servili, vor se fia paralisati si delaturati!

Intipiuti-ve, dle Redactore, gró'a loru de inca cinci milliune de romani catra cele trei, si de inca trei milliune de serbi! Si apoi despotismulu si centralismulu pe temeulu legiloru votate de ei insi!

Vi scriu aceste — nu ca cum eu insumi asi tiend de indreptatita temerea domniloru magiari, ci ca unu ce forte caracteristicu pentru timpu si situatiune. Mai vertosu asi dori ca si din aceste natiunea nostra se pricepa, ca domni magiari, dupa tota m'rile sacrificie ce adusera Austriei pentru scopulu de a-si asecura egemonia facia cu nationalitatile, se temu de tota umbr'a si neluce'a! Consciinta pecatosului este in anim'a loru, si nemarginita gratia a familiei domitorie nu pote scuti anim'a dlui conte Andrassy de banuele si mustari grele de cugetu!

Brasov in 30 iuliu 1870.

Domnule Redactore! Apelandu la lealitatea DTale, me rogu, ca se binevoiesca a face locu intr'unu anghiuletu alu „Albinei“ la aceste câteva linii, cu care me simtiu obligatu catra lectorii diariului DTale, cu respectu la acusele, care le ridicu a supra mea corespondintele DTale din Brasiov in Nr. 58 din 12/24 iuliu.

Sunt denunciatu, ca am mersu estimpu la essamenele scóloru normale romanesci confessionali de aici „ca tramisulu inspectoruluu scolariu.“

Déca corespondintele DTale si luu ostenele ca se treca pe la mine, ca se-i aretu actulu protopopescu din 2/14 Maiu nr. 141/1870 si actulu inspectoruluu scolariu din 1 iuniu Nr. 297 1870, s'ar fi convinsu, ca nu am mersu ca tramisulu alu inspectoruluu, ci ca „representante alu consiliuluu scolasticu municipale.“ Mai departe, déca dsa ar fi intreprinsu a supra mea incuistitiune esacta, s'ar fi potutu informá, ca in cele 3¹/₂ ore, po care le petrecui la acele esamene, nu am recursu la neci unu §. alu legei seu alu instructiunei, ci am statu acolo cu totulu passivu, mutu. In fine, déca d. corespondinte ar fi voitu a se informá bine, ar fi mai aflatu, ca eu sciindu ceca ce sciam mai de multu, neci astadata nu asi fi mersu la neci unu esamenu, déca unutu dintra membrii mai betrani ai eforioi nu mi-ar fi disu in duoe restempuri: „Rogute, potesce acesta ocaziune, mergi la esamene, fensu ce in adunarea cea mai de aprópe se aibi locu de a dá despre scólele nostre informatiune catu se pote-mai buna; pentru ci éca, este alu doilea anu, de candu nu ni se mai

dá acea subventiune de 1325 fl. de la cass'a comunale a cetatei, si nu avemu de unde se mai platimu pe docenti, din care cauza eu in calitatea mea de cassariu simtiu mari greutati si am pre multe neplacer'."

Apoi éca, am mersu la essamene, pontru ca éra si se o patiu.

Dara d. corespondinte me denuntia (din cetatea intréga numai pe mine), ca eu nu mergu la essamenele scóloru romanesci. Dara la altele mergu vre-odata? — Inse pentru ce na la cele romanesci? Rogu pe d. corespondinte, ca se caute in archivulu protopopescu de ai si a nume in martiu 1852, iuliu 1852, decembre 1854; acolo va afla trei acte, din care se va couvige pe deplinu despre causele care me r-tienu de la acea ce se pare, ca ar pretinde dsa. Totu odata lu rogu, ca se binevoiesca a citi la mine a casa epistola originale a unu domnu professoriu, din septembre 1862, in care acea din causa unoi intrebari facute despre cartile ce aveam se cumparu pentru fiulu meu, ni serie: DTa pricepi la lucruri de aceste, catu si Vasilie Mazare (unu negociatoriu betranu, carelu nu scia neci ceti, neci serié.)

Apoi dara unu idiotu ca mine, ce érá se caute la essamene publice? Se ajungu de risulu coloru docti si eruditi? Déca asi fi fericitu de una visita a dlui corespondinte, i-asi mai impartasi inca si alte scripte in acesta materia, apoi le-asi lasá la discretiunea dsale, ca se faca cu ele ori-ce va voi.

Adeca ce? Caci nu mergu la essamene sunt inimieu alu scóloru romanesci confessionali de legea resaritiua? Asia va fi, faptele me vedescu, si éca cum.

Dupa ce comun'a romanésca din cetate, in anii 1834-5 cu dascalulu grecescu Antonie nu a fostu in stare de a si face scóla romanésca; dupa ce successorulu acestuia Dim. Leca nascutu din parinti brasioveni, de frica sasiloru a paresitu scóla, gremiulu comerciantiloru a scrisu prin d. G. Nica in Martiu si Septembre 1836 si m'au cerutu de profesoriu. Cu calcarea vointiei tata-meu si a mai mariloru mei si cu periculu de a plati spesele seminariuluu pe patru ani, in etate de ani 25¹/₂, mi lasai frumós'a cariera ce mi s'a fostu deschisu, venii ca se facu una proba pe trefan incepui cu 10 scolari, ste-fciu apoi la spóle 9 ani, in care tempu ajutoru de Ioanu Procopu, apoi de neuitatulu Andreiu Muresianu si de Ioanu Popoviciu, scosei aprópe 600 tineri, inaintai din ei pe cei mai de spiritulu la gimnasia, éra pe altii ii manai la comereciu. Aprópe 100 fetitic invetiara totu de la noi carte. Dupa 9 ani dr. Burg mi dise: De nu vei lasá das. alia, mori. O am lasatu in 1845 cu atatu mai virtosu, caci acum valurile politice se inaltiasera amenintiandu infricosiatu, prin urmare publicistic'a mi rapea totu timpulu.

In augustu 1850 chiamatu de la Siarcail'a, unde m'am fostu retrasu din ochii spioniloru, me facura actuariu alu nou compusei eforii si alu comitetulu edificaroi scóloru. Duoi ani si diumetate am lucratu gratis, pentru ca onorariulu de 200 fl. m. c. Yam daruitu la fondulu cladirii scóloru. Lucrurile mele de atunci se se védia in archivu si in protocoále siedintieloru. Se pote intrebá si d. dr. P. Vasiciu s. a.

In 1851 provocatu de protopopulu J. Popassu, am caletoritu impreuna pe la Sacele, ca se corsimu pontru scóle. Intrebati pe episcopulu Ioanu Popassu.

In 1852 am mersu la imperatulu cu supplic'a pentru ajutoriu pe sem'a scóloru confessionali romanesci din Brasiov,

Totu pe atunci, provocatu de gremiulu comerciantiloru romani, am deschisu una scóla comerciale in localulu gremiuluu pentru multi-me tinerime de la bolte, lasata pana atunci in grija sortei. Am inchisu acea scóla in an. 1856 dupa ce consortiulu fabriciei de charita m'a provocatu ca se ieu a supra mea conducerea acelu unicu stabilimentu romanescu industriariu, fundatu de romani transilvani.

In Iuliu 1861 c. Searlatu Rosetti a disu ia fati'a eforiei adunate: Déca facu eeste daruri si aceste subventiuni scóloru din Brasiov, vi declaru ca le facu informatu si indemnatu de Baritiu.

Petitiunea motivata, substernuta cameleroru si ministeriulu din Romania, impreuna cu tote comitvele aceleiasi, in urm'a caror'a romanii Brasioveni éra mai castigara câte duoe mii de galbini subventiune anuale pentru scóle, au esitu din condeiulu meu. Mai departe, ca ce voiu fi mai facutu eu, pentru ca se se castige acea subventiune forte frumós'a, se vi spuna dd. I. Bratenu, Ant. Arionu, Gri-

goroscu, Dertmanu, Vas. Aleandrescu, Urechie s. r. s. a.

Déca cumva in biblioteca scóloru romanesci de aici se pótra registre regulate, atunci s'ar poté vedé si acelu numeru de carti romanesci pe care le-am daruitu eu aceli bibliotece.

In fine au mai comisu ceva si in dilele trecute caci am daruitu carti pentru premia in valóre de 10 fl. v. a.

Acestea sunt peccatele si fora de legile mele pe care le am comisu a supra scóloru romanesci din Brasiov. Pentru tote acestea si alte scuite si nesciute, ceru parintésca tertare a dlui corespondinte.

Dara dsa me trage la respundere si pentru passivitatea meu politica. Asia este, marturisescu din nou, ca din noembre 1865, de candu am remisu guberniulu transilvanu decretulu denumirii mele de regulistu la diet'a cea hermaphrodita din Clusiu, insiclatu ca vai de ca de nisce oligarchi despoti ingumfati, precum érá iesuitulu Esterházi, Majlath, Belcredi et Compania, m'am decisu pentru passivitate neconditionata pe terenulu legislatiu; érá apoi vedindu, ca patri'a mea venduta si resvendute, merge din reu in mai reu, cum si ca natiunea nostra ajungu éra si préd'a ciocoiloru, m'am intaritu si mai multu in acea decisiune a mea, de a nu participá de locu la lucrari legislative neci ca alegatoriulu, neci ca alesu, neci ca membru denumitu alu vrenei legislative. Nu am disu inse neci una data, ca voiu remané passivu in comuna si in municipiu, neci ca voiu rebelá in contra legiloru aduse de nobis sine nobis, ci am disu cu totulu altu ceva, ceea ce d. corespondinte a uitatu.

Inse destulu, caci eu astadi n'am neci un'a placere de politisa, necum cu dlui corespondinte, dara neci cu altulu ori cine. Astadi vorbescu éra si tunurile, pentru noi ca si pentru alte popóra. De altu mentrea inca acestu respunsu alu meu este pentru dsa celu dintai si celu din urma.

Primesce Domnule Redactore, asecurarea stinei si a respectuluu ce ti pastréza alu DTale deobligatu.

G. Baritiu mp.

Oradea, 3 augustu n.

(Multe de tote) Dle Redactore! Cu permissiunea DVóstre, io m'asiu face corespondinte, déca ati avé trebuinta de unulu sin-ceru.* Matori sunt in abundantia, si caci nu le potu acum'a scrié tote, am alesu din ele câteva ce-su multe, dar nemica din politica, fora numai biserica, scóla.

Altaiori se scrutinara voturile din unu cercu alu Oradei pentru alegerea unui deputatu la sinodulu eparchiale. Reesi de alesu, cunoscutulu mecenate Nicolae Zsiga sen. Bucuri'a nostra pentru acesta alegere, este forte mare. La alegerile de rondulu antai, lucrasera, precum se scie, unele intrige, si de aceea Zsiga, celu mai bravu fiu alu Crisiane, romasesc nealesu, spre rusinoa vóstr'a in faci'a natiunei romanesci carea cu dreptu cuventu ni potea imputá nereg noscintia, netactu, lipsa de intielegere seriós'a. Astadi inse Zsiga este alesu, si prin acést'a noi ni-am spelatu pé'a de pre facia, de potemu privi in ochii conationaliloru nostri fora a rosí. Se traiesca alesulu nostru!

Netactulu de mai nainte nu l'a superatu pre d. Zsiga, ci densulu continuá faptele maritimóse, asia d. e. domineca se puso pe turnulu bisericei rom. or. (din lantrulu orasiulu) crucea ce s'a auritu cu spesele dsale. Sentimu placere privindu in centrulu orasiulu la doue biserice romane (or. si gr. cat.) caroru amen-duror'a li se infrumsetieza tunurile pe intre-cute. Candu vor fi ga'ta, nu vom lipsi a Ve insciintia.

Preste totu, romanii sunt mai zel si pentru infrumsetiarea bisericei de catu a scólei. Asia in comun'a rom. or. R... locutori' si dederu o particia de padure ce li se venise numai ca se-si póta zidi turnu la biserica. La o bisericutia micutea, cladira unu turnocu maro-cu, in catu unor'a li se impare ca bisericutia de s'ar poté clafi, i-ar fi lesne se ierneze in turnu. Acum ómenii au turnu, dar nu e padurea, acést'a conditiune essentiala pentru subsistintia loru, érá invetiatoriulu, silitu de necadiuri a buna séma, a mai primitu unu oficiu comunalu, mi se pare juratu seu bucteru De altmintre, invetiatoriulu pare a fi de sem'a ocupatiunei ce si-a ales'o in urma. Acést'a pro-

* Numai d'atari avemu trebuinta. Red.

vine din cercustantia ca pana acum, superiorii scóloru aplicau invetiatori fora a socotí calificatiune, i-aruncau fora a li se dovedí veri o vina. Cati superiori fecera exceptiune, sunt putieni, de-i poti — cum e dica'la — duce in spate. Ici vedemu unu invetiatoriu, aplicatu fora se scimu pre ce temeiu, déca nu pentru cuventulu ca i-a fostu protopopuluu servitoriu credinciosu. Colé (d. e. in L.) invetiatoriulu acum la betranetie ajunse pe strate, de reulu protopopulu.

De la capu se impute pescele: dupa protopopi se luau o séma de preoti, caror'a li se imparea: déca invetiatorii sunt supusi volniciei protopopesi, de ce se nu fie celei preotiesci? De aci se nasceau certe intre preoti si invetiatori spre scandalirea poporulu.

Acestea sunt la ordinea dilei. Raru gasesci comune in cari se domnesca armonia necessaria intre preotu, invetiatoriu si poporu.

Invetiatoriloru, mare parte, li s'a plecatu capulu sub prigoniri de si-uitara de sine. Cate unulu, d. e. celu din D--a, se retrage ca se nu-lu intelenésca superiorii. Érá capace, si anca mai este, dar prin neincetate retrageri, s'a cam selbatecitu. Acum se presenta, intréba de nou'a organizatiune, studieza.

Alti invetiatori fecera mai reu ca se dederu betiei, si éra si altii tuturoru reiloru d. e. lu J... a, fiindu statiunea vacanta, poporulu se invoiesce a o dotá bine, numai se nu mai fie invetiatori neiusuratu.

In asemene stare, consistoriulu nouu va avé multu de máturatu. Lucrulu lui Ercole, cu curat rea staueloru a fostu numai jocarea. Va poté consistoriulu se respunda acestei missiuni a sale? Vom vedé!

Suceava, in 24 Iuliu 1870.

(Alegerea de ablegatu pentru diet'a din Bucovina.) Contormu legei electorale, tramite fie-care orasiu unu ablegatu la diet'a bucovinena; pentru Suceava fu determinata diu'a de 15 iuliu ca diu'a de alegere.

In comunu se intemplau asteliu de alegeri fora sgomotu, fora de partide, cu unu cuventu in unanimitate. De astadata Suceava deveni focariulu agitaciuniloru coloru mai viue. „Besedistii“ cu programele si candidatii loru de o parte, asi-numitii progresisti cu stégulu loru d'a ferici poporale d' alta parte, inundasera pacinic'a Suceava: stratele, mahalaele, birturile chiar si bordelele furnicau de ómoni; in totu locul predicá fie-care evangeliulu seu. Si carele fu rezultatulu? Contielegerea ce domnia mai nainte intre alegatori s'a conturbatu, amicéti'a intre alegatorii de diforite nationalitati a disparutu, caus'a s'a incurcatu, érá partidele luptau un'a contra celeia-lalte cu vehementia patimós'a. Intre astfelu de impregiurari romanii resoluti a luptá pentru reesirea unui barbatu alu loru, si-implicarea poterile spre nemicierea reutacióseloru tendintie a coloru de altu soiu, si castingandu in a loru parte pe armenii orientali si minoritatea nemtiloru, votara pentru Alisandru baron Petrino, ministrulu imperatescu.

Insufletirea si interesarea pentru reesirea candidatuluu nationalu a fostu nespusa; pana si morbosii cereau a fi portati la locul alegerii ca se voteze, si ulogii se tereiau cu cárgie si toti votau cu entusiasmu pentru candidatulu nationalu.

Progresistii din a loru parte inca lucrau din respoteri pentru candidatulu loru, ce érá mai antaiu Stochera, mai apoi Starc. Advocatu Cochanoovski si-are meritele mai mari in spriginirea candidarii acestor'a; in zelulu lui ce-lu mare pentru caus'a favoriloru sei a mersu pan' a conjuré pe romani in numele lui Ddieu, ca se nu cerce a votá pentru altulu decâtu pentru Stochera seu Starc.

Ací avemu se insemnamu, ca impedecarea reesirei candidatiloru nationali in tota Bucovina a fostu — din locuri mai nalte a buna séma — incredintiatu agentiloru secreti. In calitatea acést'a functiuná in Suceava Morvitzari unu advocatu teneru carele cu ocaziunea unei adunari de alegatori, areta urmatóri'a devisa a programei progresistiloru: „Neci Alisandru Petrino, neci veri-care altu romanu se nu se aléga de ablegatu la dieta.“ Acést'a dechiaratiune displacé forte romaniloru, dar superá in catu-va si pe contrarii nostri politici.

Desi cum aretarumu mai susu, portarea romaniloru a coresponsu causei si importantii ei pentru interesele nostre, totusi cu parere de reu trebue se incunosciatimam, ca in lupt'a acést'a uneltirile si procederea nedrepta a con-

triloru ne-au facutu se cademu si se invinga candidatulu progresistu Starc.

Causele mai de capetenia ale caderei noastre au fostu: a) Compunerea listelor de alegatori d'unu clientu alu candidatulu Starc, adeca de Loffal, casariu orasiensescu, carele spre a asecurá progresistiloru majoritatea, induse de alegatori pe toti sacagii, ruptosi si birtasii jidanesci, lasandu neindusi in lista mai a treia parte de romani si armeni; b) Votarea jidaniloru fora exceptiune pentru Starc, caici asié li comandá rabinulu din Sadagura, ce este veneratu de densi ca semidieu; c) Pusetiunea lui Starc, ca amplotiatu la capitanatulu Sucevii ce o esplotá in favórea reesirii sale; d) Corumperea massei alegatoriloru cu bani, ce e secretu publicu in Suceava; e) Pressiunea, ce o facú Starc a suprá simbrasilorui sei numerosi chiar si in fati'a comisiunei.

Discretiunea nu ni permite a insirá si alte medilóce prin cari 'si asecurá reesirea Starc candidatulu progresistiloru. Majoritatea neismnata de voturi, stórsa in modulu celu mai neomenosu, nu dovedesce invingere splendida, si cu placere constatámu ca nationalistii nostri nu-i dederá nici unu votu. Starc are se multumésca numai abuseriloru, intrigeloru, coruptiunei si — jidaniloru c'a reesitu. Se-i fia de bine! S'a pusu pe dóg'a lui Schönbaach.

Contra acestei alegeri nedrepte s'a facutu dejá protestu la dieta, si nu ne induoimu ca cercandu-se protocolulu alegerii, cererei nostre pentru nulificarea alegerii se va dá audiu.

G. O. —

Hodoniu, iuliu 1870.

In nr. 57 alu Albinei aparú una corespundintia ce recomandá esecutarea principiulu reducerii parochioru in comun'a nostra. Motivele din cari fece corespundintele propunerea acést'a noi le recunóscemu de fundate si nici pe unu momentu ne induoimu ca astad', candu ni se ofere ocaziunea prin devenirea in vacantia a unei parochii, deca esecutamú acestu principiu, rezultatele lui numai salutarie potu fi pentru comun'a nostra cu 173 numere si 800 de suflete.

Despre necesitatea intrerinderii acestui pasu neci credu ca s'ar aflá omu, nepreocupatu de interese particulari, carele se aiba induoieles, si credu ca efeituitu numai aprobare si multumire ar intimpiná la toti cei interesati de causele scolare si bisericesci. In punctulu acést'a deci am fi in chiaru; vorb'a e acum numai de modalitatea ca cum ar trebui ca se se intemple acést'a reducere ca se corespunda câtu mai bine intereselor comun'e ce le influintiéza. In acést'a parerile diferescu; unii dicu ca venitul sessiunii parochiei vacante se se intrebuinteze pentru scopuri bisericesci si scolare, alii tienu, ca in parte se servésca scopuriloru acestor'a, éra in parte se m-résca venitul parochiului remasu, mai alii voiescu a se impartí venitul in trei parti, din cari dúce parti se se folosésca pentru scopurile amintite, é' a trei'a parte se incurga in fondulu nationalu.

Fatia de aceste pareri diferitoric, cari tóte au in vedere interese nationali, noi fora d'a ne dimite in desbaterea loru detaiata, amintimu numai, ca ne tiénemu de cei ce facu impartire in trei parti, si lasámu ca sinodulu parochialu ce se va aduná in scurtu timpu in obieptulu acést'a se otarésca cum va fi mai bine, dar se tienu socóta de principiulu pronuntiatu in congressu si in Consistoriulu diecesanu.

Mai multi membri ai sinodului parochialu.

Langu Oravit'a 19/31 iuliu.

Din Tievaniulu-micu ni sosi scirea, ca invetiatoriulu si unu preotu d'acolo, se facu feliu de feliu de necasuri si este se li se intente chiar procesu tocmai pentru portarea loru nationala la alegerea de deputatu in acestu cercu, dar mai alesu pentru ca participandu ei la conferint'a nationala de aici in 4 Juniu a. c. au impartasitu conclusulu acelei conferintie poporului, dupa care adeca romanii din cerculu acést'a se legatuisera a nu alege ablegatu, si asié ei suátuindu pre poporeniiloru ca se nu se infaciesiede la dí'a alegerii, li se face acum din partea deakistiloru de acolo multe neeaduri.

Se vede ca are se fia unu actu de resbunare a domniloru de la potore, anume a dlui jude de cercu Fejér din Cacova; caici s'a scornitu faim'a minciósa, ca preotulu si invetiatoriulu l'ar fi onoratu pe dlu Fejér, candu trecea cer-sindu prin satu alegatori, cu aruncaturi de imala. Fejér si ómenii sei se fia inconoscintiatu despre acést'a si pre B. Szende, care ar fi s.

promisu ca va face pasii necesari pentru satisfactiune si spalarea fetiei cinstit'e a dlui solgabi-reu. Urmarea este, ca bietulu invetiatoriu si preotu se afla acum'a sub investigatiune ca criminalisti. D. Fejér nu tiene lucrulu de gluma, ci imbla neobositu se castige marturii macar cu ori-ce pretiu, pentru d'a infricosiá pre cei nevinovati. Suntem curiosi ce resultatu finalu va avé minciun'a inventata de cei fora sufletu si fora temere de Ddieu, numai pentru ca se póta calumniá si neferici pre cei drepti si curati la inima, cum sunt invetiatoriulu si preotii din satulu amintitu, de la cari cei din satele vecine 'si potu luá esemplu de portare morala si nationala. Scornitorii minciunei se se rusine de portarea loru urita facia cu nationalitatea si cu filii ei cei credinciosi; in pamentu se se bage de rusine celu ce póta opin'a si, ametitu de rachi'a blastemata, totusi tiene cu contrarii poporului si ai nationalitatii. L. —

Chesintiu, Cottulu Temisiului, 1 aug.

Multu stimat' dle Redactore! Comun'a nostra intréga suferé pentru unu peccatosu de preutu serbu, — nu pentru ca este serbu, ci pentru ca necontenitu face incurcari, denunciari desbinari, pona si criminalitati.

Plansorile catra consistoriulu din Aradu a comun'e noastre nefericite, nefericite pentru apucaturile acelu preutu, sunt fora capetu si numeru, — insa intru asemenea fora resultatu!

Nu mai scimu ce se mai incepemu! Stámu se desperámu; si in acést'a deplorabila stare facemu o esperintia, carea — nice nu scimu cum s'o luám si s'o numim! „Albina“ refusa a ni publicá plansorile contra acelu preutu! Bine — ce se fia caus'a? O comunitate intréga in forma oficiósa se adresedia Onorabilei Redactionii si róga a-i publicá necadiurile ce are cu acelu preutu, si — Redactione nu le publica!

Am otaritu, comun'a intréga, in cea mai buna armonia, a redicá si o deschide o adóu'a scóla romana confesiunale in satu, am destinatu dotatiune bunisióra si am publicatu concursu pentru docinte, — si apoi ce socotiti, ca preutul nostru Nicolae Stoianovits se bucura si se mangaie pentru zelulu si tendint'a spre lumina a tarmei cuventator'e? Dia contra: elu striga si critica si injura. O gura mai rea, mai spurcata contra romaniloru si intereselor loru nationali — n'a mai veduitu lumea.

Acum socotiti, Dle redactore, candu acestu omu obrasnicu va mai observá, ca pre langa Consistoriu lu mai partinescu si barbatii si foile nationala, — pana unde o se se incórdé si estindia cutesarea lui!

Din acést'a cauza de nou venimú a Verogá, se publicati spre responsabilitatea nostra tóte câte vi-am tramisu despre si a suprá acelu popa alu nostru, — pardonu, nu alu nostru ci chiar alu celoru mai compliti inamicii ai nostri!

Mai multi Chesintieni.

(Noi nu credemu se exista comuna si persóna in sirulu nationalitatii nostre, despre carea se se fia scrisu atáta, câtu s'a publicatu in colónele acestei toi despre comun'a nostra Chesinti si asuprá preutul Nicolae Stoianoviciu. Dar folositu-á ceva? — — — Marturiamu, ca ni e rusine a face atáta vorba. Apoi fratii nostri din Chesinti inca nu sciu scrie decátu cam lungu si aspru. De altmintrelea — li dámu a pricepe, ca de dóne septemane trecuramu prin dóne procese grele, cari ne incurcára incátu ni va trebui multu timpu pona se ne regulámu deplinu. Cine scie, ce va se dica la o fóia a-si schimbá pe Redactorele si a se mutá cu locuint'a, ne va pricepe candu i vom spune, ca nu suntemu in stare a ne ocupá multu timpu de acelasi obieptu si a nune nu — a drege si corege multu. Pucina rabdare, domniloru! Éra cumca noi nu partinimú pre turburatori pocii si armoniei, ve poteti convinge si chiar din acést'a publicatiune. Red.)

Teatru nationalu in Aradu

Telegrama Redactionei „Albina“ in Pesta.

Aradu in 6 aug. la 11 óre 25 min. n. d. m.

Rocomendámu atentiunei stimatulu Publicu romanu, ca societatea dlui Millo, marti-a viitória, in 9 aug. va representá cu abonementu suspinsu, in beneficulu bravuluu artistu Alesandresco I. dram'a originale „Gianulu,“ cu cantece petrundiatorie.

Comitetulu.

NECROLOGU:

Sigismundu V. Popu, deputatu die-tale si cu soci'a sa Rosalia, anuncia cu anima doioisa mórtea ficeí loru préiubite Otília, carea joi in 4 aug. la 11 óre a. d. m. dupa unu morbu de trei lune, in flórea etatei sale de 17 ani reposá intru Domnulu in Balaton-Füred. — Remasitielle pamentesci a le Reposatei astadi sambeta la 5 óre d. m. s'a depusu in Cimiteriulu de Janga drumulu Kerespesiului in Pesta. Fia-i tierin'a usióra! —

Pré umilita interpelatiune catra Venerabilulu Consistoriu archidiecesanu din Sibiu.

Domnule Redactore! Trebile in Archidiececa mergu astu-modu ca progresistii o perduramu acum frumosielu prin tóte instantielle si astadi ne aflámu la bar'a supremuluu tribunalulu de apelatiune: la opiniunea publica, acelu foru, care nu se lasa a se influintiá, de câtu numai de adevéru.

Si pana se fimu in stare a ne poté instruí bine apelatiunea nostra cátra acelu dreptu judicatoriu, ai bunetate a nu refusá acestoru sire probat'a DTale ospitalitate in colónele pretiuituluu organu „Albina.“

Sunt pe scurtu temerile, despre cari cugetámu a poté tractá mai pe largu in viitorulu celu mai d'aprópe.

Fia-mi deci permisú, d'a me folosí si eu de usulu constitutionalu din dilele nostre si a interpelá cu totu respectulu pe Ven. Consistoriu archidiecesanu, precum urméza:

I. Cum vine, de in cele dóne eparchii ale Metropoliu nostre preste totu se escriu prin foile publice relative indieciú mai multe concurse, ca in Archidiececa, pentru ocuparea de statiuni preotiesci, invetiatoresci etc.? Este Archidiececa mai mica de câtu cele dóne diecese in particularu? Are ea mai pucine asemeni statiuni? Si de la introducerea statutuluu organicu ocupatu -s'au in Archidiececa numai acele posturi, pentru cari s'au publicatu concurse?

II. Este adevératu, ca, dupa-ce venerabilulu sinodu archidiecesanu, in contradicere cu articulu 117 alu statutuluu organicu a alesu de primu senatore scolasticu salarisatu pe dlu advocatu Nicolae Gaetanu, acestu Domnu ar fi primitu inca d'atunci postululu numitu numai asiá pro forma? Daca nu este adevératu, pentru ce venerabilulu consistoriu confirma acést'a credintia a unor'a prin unu conclusu alu seu de curendu, ca Dlu Gaetanu se nu vina a si ocupá postululu in Sibiu, ci se locuiesca totu in Ajudu?

III. Este adevératu, ca dilele acestea s'ar fi denumitu doi professori la institutul nostru pedagogico-teologicu de aici de Escelint'a sa dlu Metropolitulu, fara a intrebá pe consistoriu séu mai bine fara observarea articiloru 112 p. 7, 9, 10 si art. 124 din statutu?

IV. Este adevératu, ca scólele comunale séu ale statuluu, se inmultiescu d'unu timpu incóce in Archidiececa? (comunele Sangatinu, Springu si altele).

V. Noulu senatu epitropescu intr'odus'a altu sistemulu de manipulasiune a averii archidiecesane, ori tóte mergu inca pe calapodulu vechiu? Este adevératu, ca tipografi'a archidiecesana cu tóte ale sale se administreza in deosebi si nu prin senatululu epitropescu — si cu ce cuventu?

VI. Candu cugeta venerabilulu consistoriu a pune capetu monopóluu de cárti scolaru de pan' aci compuse in mare parte fara de nici o sistema, si — in consunare cu art. 96 p. 8. 14, art. 122 p. 2, 4 ai stat. — a deschide cale libera si altor'a, d'a dá probe despre capacitatea loru in interesulu generalu alu invetiamentulu?

VII. Fiindu aprobarea cártiloru scolare, in sensulu art. 122 p. 2. din statutu o atributiune a sinódeloru eparchiali, pentru-ce cártile scolare din tipografi'a archidiecesana se apróba de „Pré santitulu sinodu archierecu“?

Sibiu, in iuliu 1870.

Unulu pentru multi.

Interpelatiune

Bancei gen. de asecuratiune reciproca „Transilvania“

Ati binevoitu a publicá in arulu 61 alu Albinoi, ca cuponulu actiuniloru fondulu de intemeiare, care decade in 1 aug. se va solvi prin directiunile tienutali cu 90 cr. v. a.

Intrebu cu totu respectulu: Dar cuponulu decadiutu inca in februaru, candu se va solvi? Si a nune aici in Pesta — unde si prin cine se solvesce?? —

Unu actionariu.

PROTOCOLULU

Siedintieloru tienute din partea sinoduluu eparchiale a diecesi romane greco-orientale din Aradu, — in anululu 1870.

(Continuare.)

Siedint'a VII.

tienuta in 25 Aprile/7 Maiu 1870.

Sub presidiulu ordinariu, Notariu Petru Suciu.

Nr. 78. Se cotesce protocolulu siedintiei precedinti din 24 Aprile/6 Maiu si se autentica

Nr. 79. Presidintele presinta urmatóriele petitiuni: petitiunoa protopresviteruluu tractualu din Meziadu, Petru Sabó, prin care cere a i-se permite remanerea cu locuint'a in locululu de acumu, pana se va deschide vre-o parochia in protopresviteratululu seu; mai departe petitiunea totu aceluia protopresviteru pentru concediu de a se indepartá dela sinodulu eparchiale din caus'a unor giurstarti familiare; in fine rogarea comitetuluu protopresviteralu alu Meziadulu pentru aronóarea protopresviteratoru Beinsiu si Meziadu; acést'a rogare s'a substernutu sinoduluu prin presidintele Consistoriulu aradanu. — Se transpunu comisiunei petitiunarie, pentru opinionare.

Nr. 80. Presidiulu cu privire la §. 96, punct. 12 alu statutuluu organicu propune emiterea unei comisiuni din sinulu sinoduluu, carea pe sesiunea viitória a sinoduluu se substérna unu proieptu detaiatu pentru regularea parochioru, si dotatiunoi parochiale, fiindu a se póti in acea comisiune „barbati de specialitate,“ si dintre cei ce nu suntu membrii sinodali; spre care scopu consistorielle respective voru supeditá comisiunei esmitiende tóte datele necesari Sinoduluu incuviintiéza comisiunea enchetaria recomedata de presidiu; éra cu compunerea ei se incredintiéza si impoter nicesce Domnulu presiedinte.

Nr. 81. Comisiunea bugetaria reportéza: cumca elaboratululu recerutu nu l'a potutu face din caus'a ca actele trebuintióse nu le-a avutu la mana; prin urmare cere se-i se transpuna tóte actele respective, insinuate la presidiu — Se indruma comisiunea bugetuluu a 'si procurá tóte datele si actele referitorie la banii diurnelor de a dreptulu dela presidiu, notariatu si dela protopresviteriiu concerninti si pe temeielu acelor'a a-si face reportulu câtu mai curendu, dandu inpreuna opiniune si despre mesur'a diurnelor si a viaticuluu.

Nr. 82. Dringou face motiunea, ca in sesiunea presinte se se defiga masimulu numerulu si calificatiunea individiloru, cari se potu primí in institutululu teologicu diecesanu. Se dá comisiunei organizatorielle spre opinionare.

Nr. 83. Referintele comisiunei speciali Sigismundu Borlea face reportu in privint'a recerarii ministeriuluu ung. de culte si instructiune pentru alegerea membruluu la senatele scolastice comitatense cu urmatória propunere: Considerandu ca senatululu scolaru comitatense taia in autonomia bisericesca si scolaria a confesiunei nostre; consideraandu ca acelu senatu nu póte se aiba veri o competitintia asuprá scóleloru nostre confesiunali; considerandu ca noi nu voimú a ne amestecá la scólele comunali, si prin urmare este cu cale ca nici comunalistii se nu se amestecé intr' ale nostre, se se decida: sinodulu n'afila cu cale se alega nici se recomande confesionaliloru a alege membrii la aceste senate scolastice. Se primesce si se radica propunerea la valóre de conclusu.

Nr. 84. Urmandu la ordinea dilei, motiunea lui Davidu Nicora de sub Nr. 70 in privint'a „auctei scolare“ se transpune comisiunei finantiarie pentru opinionare. —

Nr. 85. Vicentiu Babesiu ca referintele comisiunei alese sub Nr. 61, substérne proieptulu de decisu privitorulu la petitiunile intrate sub Nr. 39 dela comunelle mestecate Fabricu si Mehala, care suna astufeliu: „In urmarea nenumeratoru plansori ale romaniloru de religiunea ortodócsa de prin comunele mestecate, deschilinita a plansoriloru intrate la acestu sinodu din comunitatelle: Suburbulu Temisiórei Fabricu, si din Mehala (si in câtu vor mai incurge astfeliu de petitiuni si de la alte comune amestecate, avendu a fi si acelea insirate asiá) dupa cuprinsulu caroru plansori acei crestini, frati de unu sange ai nostri, de si ei for-

méza pretotindenia majoritatea absoluta in comunele lor, pe temeiul dispușetii §-lui 8 alu legii din 1868. Art. IX pana la o complanare amica cu minoritatile serbe, prin intervenirea congresului si a autoritatilor bisericesci si eventualmente pana la deciderea controverseloru printr'unu tribunalu, inca necesitate, avendu a remane sub jurisdicțiunea Ierachiei si administratiunei serbesci, sub acésta iurisdicțiune si administratiune sunt lipsiti de tóte drepturile crestiniilor liberi, de tóta influința in scóla, biserica si administratiunea lor, la acaror'a sustinere ei contribuie proportionalmente; sunt fora reprezentatiune in sínóde si la congresulu nationalu, fora dreptulu de a-si alege pre preotii lor, si pre investitori copfioru, sunt in multe locuri, fara mangaiere sufetéseca in limb'a lor propria pe care unic'a o pricepe; cu unu cuventu ei intr'unu statu constituționalu, si dupa lege liberu, si carele profeséza principiulu bisericeleloru autonóme si libere sunt condamnati la sortea de adevérati eloti séu sclavi bisericesci, dati pe timpu nedefinibilu in liberulu arbitriu alu minoritatiloru, si alu unei administratiuni bisericesci si scolare straine, aflandu-se astufeliu intr'o stare esceptionale abnorme, deplorabila fara se gaséseca udeva spriginire, si scutu contra volniciloru si abuseriloru. Considerandu: cá atins'a lege sustiene, si sustienendu favoréza posesoriulu minoritatiloru serbesci din ceatinatele comune amestecate, care minoritati firesce sunt favorite si din partea jurisdicțiuniloru lor bisericesci nationale; considerandu cá durat'a acéstei stari de o parte favorite, de alt'a abnorma si deplorabile, prin aceea cá este data tóta in voi'a celoru favoriti, si a organelor loru nationali, se prelungește totu mereu din anu in anu fora a poté se i se prevéda finitulu si fora se depinda de la crestini romani apesati a o prescurtá, de cátu dóra prin renunțierea la tóte drepturile cele mai scumpe si sacre ale lor, ce a pretinde si a acéptá nu póte fi justu; considerandu cá regimulu patriei insusi la plansoriile ce, precum este cunoscutu, ise facura de repetite ori din mai multe parti intr' acésta causa fatia cu dispușetiunea citatului §. 8 de lege s'a aretatu necapabilu de a dá remediulu necesariu; considerandu: cá nu póte fi interesulu si dorintia legelatiunei patriei a scuti, si a sustiené si prin lege pentru unu tempu lungu si neprecalculabilu abuserile, apesarile, frecarile si amaratiunile prin comune, o stare abnorme unu sclavagiu in biserica si scola. Din aceste si multe alte considerante factice, politice cresciencesi si umanitarie — a se face o reprezentatiune, respeptive rogare, catra cas'a reprezentativa a dietei, pentru scopulu castigarii de remediulu prin delaturarea pedeciloru, fie acésta printr'o mesura séu comentare de lege intru acelu intielesu: cá Romanii de prin comunele mestecate si pana la definitiv'a loru impacare cu conlocuitorii serbi, se fie scutiti de apesarea minoritatiloru serbe, si investiti cu drepturile ce competu crestiniilor liberi in scóla si biserica, fie macar in casu de necesitate prin modificarea séu stergerea amintitulu §-8. de lege pre cátu acésta ar face unu altu remediulu grabnicu imposibile. Domnulu Episcopu Presiedinte este rogatu, a se ingriji de substernerea cuvenita a Representatiunei, avendu a informá despre acestu decissu indata pre Domnulu Episcopu alu Caransebesiulu pentru cá incátu Romanii din comunele amestecate ce cadu in competinti'a acelei diecese sorore aru game sub asemene grea sórte, se póta midiloci asemene Representatiune si rogare catra diet'a tierii. In fine actele intrate au se se tréca la delegatiunea emisa de congresulu nationalu pentru causele comune, si Domnulu Episcopu Presiedinte va face suplicantiloru cunoscutu pentru mangaierea lor, — cumca acéstu sínodu s'a adresatu legelatiunei patriei cerendu dispușetiuni legelatiune, pentru emanciparea lor de jugulu strainu. — Proieptulu acésta se primesce redicandu-se la valóre de decissu.

Nr. 86. Comisiunea petitiunaria, reportandu despre petitiunile adresate din partea comunelor mestecate *Chinezu, Fenlacu, Becichereculu-micu, Sa' Nicolaulu-mare, Cianadulu serbescu* si *Saravola* din comitatulu Torontatulu, opiniuneza ca despartirea Romaniloru de catra serbi tienendu-se de competinti'a delegatiunei emise

din sinulu Congresului nationalu bisericescu din Sibiu, atátu acéstea cátu si alte petiuni de asemene se se transpuna de a dreptulu la amintit'a delegatiune, de odata se se incunoscintieze recurinti despre acésta dispușetiune a sínodulu. Se considera si acéstea superate prin decisiunea precedinte, avendu a se enumerá si acéste comune la loculu lor in representatiunea amintita. —

Nr. 87. Comisiunea petitiunaria 'si da reportulu in privinti'a plansorii mai multoru poporeni din *Giula germana*, prin care ceru disolvarea comitetulu si epitropiei parochiale de acolo. Se transpune consistoriulu aradanu pentru decidere in sfer'a competintiei sale. —

Nr. 88. Totu comisiunea acésta 'si da parere in privinti'a plansorei ce a redicatu comitetulu parochialu de *Chisinti* in contra preotiloru locali; — cá caus'a acésta cadindu in competinti'a consistoriulu din Aradu, petitiunea are a se transpune la consistoriulu amintitu pentru facerea pasiloru ulteriori. Se primesce opiniunea comisiunei.

Cu acésta incheiandu-se siedinti'a de astadi, terminulu siedintiei urmátorie se defige pe 27 Aprilu/9 Maiu la 9 óre.

Procopiu Ivacicovicu. m. p. eppu. presiedinte.

Petru Suciu m. p. notariu.

(Va urmá.)

Consennarea

venitulu cu ocaziunea Concertulu tienutu in 17 maiu 1870 in Oradea-mare, in favórea institulu de fete redicandu in Oradea-mare.

A) A solvitu preste pretiu la cassa urmatorii Domnii:

Petru Szabó proprietariu in Oradea-mare	2 bil.	100 fl.
Emanuilu Cretiu preotu in Székelytelek	1 bil.	3 fl.
Ioanu Veres assesru in Oradea-mare	1 bil.	3 fl.
Demetriu Kis preotu in K. Tarján	1 bil.	3 fl.
Dn'a Anna Diamandi si Zsiga neg. in Orade 2 bil.		5 fl.
Ioanu Muresianu dlu Gherla unu biletu.		2 fl.
Ladislau Popu protop. in Santáu unu biletu		5 fl.
Georgiu Filipu prtrp. in Érkovács unu biletu		5 fl.
Justinu Popfiu vicereктору Sem. in Oradea-mare	1 bil.	2 fl.
Antoniú Miliánu preotu in Sályi unu biletu		2 fl.
Dn'a de Szász din Oradea-mare	1 biletu	4 fl.
Iosifu Nistoru propr. in Oradea-mare unu biletu		5 fl.
Demetriu Brindusiu adv. in Tinca unu bil.		4 fl.
I. Farkas curatoru bis. in Oradea-mare	1 bil.	4 fl.
Iosifu Erdélyi adv. in Oradea-mare unu bil.		2 fl.
Ioanu Gosmanu vicecomite in Oradea-mare	1 bil.	4 fl.
Carolu Bereczinszky apot. in Oradea-mare	1 bil.	3 fl.
Ludovicu Márkus adv. in Oradea-mare	1 bil.	5 fl.
Iosifu Papp adv. dominalu in Beiusiu	1 bil.	5 fl.
Arseniu Csernovits propr. in Beiusiu	1 bil.	5 fl.
Ludovicu Fényes prop. in Beiusiu	1 bil.	5 fl.
Ioanu Tiforu pr. gr. or. in Girisiu	1 bil.	4 fl.
		184 fl.

B) Totu la cassa ca pretiu ordinariu a incursu de la mai multi sum'a

89 fl.

273 fl.

C) Din bilete impartite pre la coleptanti a incursu de la urmatorii Dni:

Vasiliu Czibenszky not. in Bratca pentru	10 bil.	10 fl.
Dn'a Anna Muresianu in Siarcadi pentru	12 bil.	14 fl.

Si anume de la urmatorii: Vas. Szervánszky unu bil. 1 fl.; Teodoru Popu unu biletu 1 fl.; N. Abend 1 bil. 1 fl.; Gavriulu Popescu 1 fl.; N. Deutsch 1 fl.; Iosifu Antasu 1 fl.; Gr. Stefan 1 fl.; Iuliu Kiss 1 fl.; Georgiu Supuranu 1 fl.; Sandru Popu 1 fl.; S. Venter 1 fl.; I. Marozsán preotu in Vadu 3 fl.

Andreiú Corda neg. in Oradea-mare pentru 12 bil.

13 fl.

din care suma canoniculu r. c. N. Preleczy pentru 1 bil.

2 fl.

Ioanu Popu prof. in Baia-mare pentru 4 bilete

6 fl.

si a nume de la urmatorii dni: I. Szabó protop. in Baia-mare 1 bil. 2 fl.; N. Lucaciu doc. 1 fl.; Ioanu Popu prof. 1 fl.; si societatea teneriloru romani 2 fl. v. a.

Nicolau Marcusiu capelanu in Oradea-mare

11 fl.

din cari Dnulu Ales. Stoia pentru unu biletu 5 fl.

Vasiliu Popu v. notariu cottensu in Satumare 12 bilete.

12 fl.

Lazaru Huza not. cons. in Gherla 5 bil.

5 fl.

Dn'a de Beznák Bela in Oradea-mare 3 bil.

5 fl.

Iosifu Bozontay pos. in Kisjenő 3 bil.

3 fl.

N. Diamandy neg. in Oradea-mare pentru 19 bilete si a nume de la Dnulu Iosifu Molnaru apotec. in Oradea-mare 1 bil. 4 fl. Diamandy neg. in locu pentru 1 bil. 3 fl.; si Ioanu Fassie protopopu gr. or. in Oradea-mare unu biletu 2 fl. v. a. Sum'a.

32 fl.

Alesiu Olariu din Pest'a ca coleptante.

24 fl.

Besiliu Petri prof. in Naseudu si a nume dnulu Ales. Bohatielu 2 fl.; Leontinu Lunchi 1 fl.; Stefanu Pap 1 fl.; I. Lazaru 1 fl.; Arionu Marcusiu 1 fl. Vas. Petri 1 fl.; cu totulu sum'a de susu.

7 fl.

Georgiu Fejér pract. d. adv. in Aradu pentru 5 bil.

5 fl.

Dn'a de Lakatos Károly in Oradea-mare 5 bil.

5 fl.

Samuilu Pallady maestru de posta in Borodu 8. bil.

17 fl.

Alesandru Erdősiu protop. Tieri-Oasiulu dela mai multi Domni si anume: Ales. Erdős in prot. 1 fl.; Benj. Jacintu egumenu 1 fl.; Jacobu Popu preotu in Turu 1 fl.; Petru Dobossy preotu in Vama 1 fl.; Elia Stetiú prop. in Vama 1 fl. Vas. Siomleanu doc. 1 fl. sum'a

6 fl.

Paulu Fassie jur. cottensu pentru 2 bil.

2 fl.

Nicolau Ardeleanu not. in Buteni pentru 2. bil. 2 fl.; prin densulu mai incolu a contribuitu urmatorii: Andreiu Tipeiu 1 fl.; J. Novacu 1 fl.; J. Ighianu 1 fl. v. a. sum'a

5 fl.

Emericu Zomborly neg. in Orade 5 bil.

5 fl.

Dn'a Luisa Murgu n. Balcu in Orade 9 bil.

9 fl.

si de dnulu Petru Erdélyi adv. in Oradea-mare 1. bil.

5 fl.

Dn'a Victoria Vulcanu n. Irinyidin Leta-mare dela urm. Dni. Antoniu Derecskey 1 fl. I. Popovits 2 fl.; Dan. Mosolygó 2 fl. Nic. Vulcanu prot. 3 fl.; Teodoru Nica 30 cr. sum'a

10 fl.

Cu totulu 211 fl.

D) Dna Paulina Romanu in Oradea-mare ca coleptanta de la urmatorii dui:

Radu Popea preotu in Sacelu 1 bil.

10 fl.

Dna Cicilia Dallay preotéssa ved. 4. bil.

6 fl.

Georgiu Drimbe preotu in Sacalu 1. bil.

2 fl.

Josiu Romanu adv. in Oradea-mare 1 bil.

10 fl.

Grigoriu Popudanu preotu in St. Andreiu 1 bil.	2 fl.
Dn'a Al sandresa Veber din Leta-mare 1 bil.	3 fl.
N. Steiner diu Leta-mare unu biletu	3 fl.
Georgiu Marchisiu in Homorodu 1 bil.	6 fl.
Ignatiu Ludas not. in Lunca 1 bil.	3 fl.
N. Löffler din Vasadu unu biletu	3 fl.
Nicolau Zigre pract. de adv. in Orade 1 bil.	2 fl.
Vasiliu Piscoreanu preotu in Mociaru 1 bil.	5 fl.
Dn'a Johanna Költő n. Miliánu 1 bil.	5 fl.
Dn'a Julianna Pap veduv. Vidray 1 biletu	2 fl.
Ioanu Nistoru not. in Tria 1. bil.	1 fl.
Antoniú Prázli neg. in Oradea mare 1 bil.	1 fl.
Franciscu Beliczay as. in Orade 1. bil.	1 fl.
Simeonu Iso doc. in Oradea-mare 1 bil.	1 fl.
Georgiu Darabant not. in Fekete tó 1 bil.	1 fl.
Sum'a	69 fl.

Totu la man'a suscrisei a incursu de la mai multi domni cari participara in sér'a, concertulu pretiu ordinariu

29 fl.

ambele sume

98 fl.

E) Mai tardiu inca a incursu de la Dnulu Vas. Damsia preotu si posesoru in Rabagani ca coleptante: de la Dnii Vas. Damsia 2 fl. v. a. Elia Moga preotu 1 fl.; Floare Moga n. Damsia 1 fl.; Ecatarina Popu 1 fl. v. a. sum'a intréga

5 fl.

Recapitulatiune:

Subu A) 184 fl.

" B) 89 fl.

" C) 221 "

" D) 98 "

" E) 5 "

cu totul 587 fl.

adeca 587 fl. incasso. —

Erogatiune 285 fl. 91 cr.

Detragendu-se din incasso de 587 fl.

Erogatiunea 285 fl. 91 cr.

301 fl. 9 cr.

adeca trei sute unu fl. 9 cr. pana in diu'a subscriisa.

Documintele erogatiunei se vor dá la Censurare cu ocaziunea computulu generale.

Oradea-mare 26 iuliu 1870.

Paulina Romanu mp.

= Hymen. Antoniu Venter, vicenotariu comitatense in Bihoru, a incredintiatu pre amabil'a domnisióra Laura Cost'a din Orade. Gratulámu juniloru, esprimendu-ne bucuria ce sentim vedindu cá se intemeieze asemene familii romanesci, chiar si pre acolo unde romanismulu e mai atacatu.

Post'a Redactiunei.

RESPUNSURI.

Dnii A. F. in P: Este tehnic'a manipuliunei si nu se póte alfelu. Din acésta privintia am adnotitu de timpuriu la insinuaru prenumeratiuniloru macar. Bucurosu dámu creditu prenumeratiuniloru nostri probati; dar ceremu ca ei la timpulu cuvenitu se se insinue, si am dóra ca acésta pentru inlesnirea lor si a nóstra, se prenumere pururiá pre anulu intregu.

Dnii J. J. in Cuv: S'a adusu tóte in rondu si, suntu deplinu escontentati pana la finitulu anului.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inscintierea telegrafica din 6 aug.)

Imprum. de statu convertatu cu 50% 52.50 Imprum. nationalu 61.50 Actiuni de creditu 218.50; — sortiurile din 1860: 89.— sortiurile din 1864: 102.—; Obligatiunile desarsarinarii de pamentu, cele ung. 72.—; hánaticé 68.—; transilv. 67.— bucov. 66.— argintulu 130.50; galbenii 6.10 napoleonii 10.55.